

چهل حدیث از امام رضا علیه السلام

قال الامام علی بن موسی الرضا صلوات الله و سلامه علیه :

۱ مَنْ زَارَ قَبْرَ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ بِشَطِّ الْفُرَاتِ، كَانَ كَمَنْ زَارَ اللَّهَ فَوْقَ عَرْشِهِ.

فرمود: هر مؤمنی که قبر امام حسین علیه السلام را کنار شطّ فرات در کربلاء زیارت کند همانند کسی است که خداوند متعال را بر فراز عرش زیارت کرده باشد.

۲ كَتَبَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : اَنْبَلُغُ شِيعَتِي : اِنْ زِيَارَتِي تَعْدِلُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ اَلْفَ حَجَّةٍ، فَقُلْتُ لِابِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ : اَلْفُ حَجَّةٌ؟!

قال: اِي وَاللَّهِ، وَ اَلْفُ اَلْفُ حَجَّةٍ، لِمَنْ زَارَهُ عَارِفًا بِحَقِّهِ.

به یکی از دوستانش نوشت : به دیگر دوستان و علاقمندان ما بگو: ثواب زیارت قبر من معادل است با یک هزار حجّ.

راوی گوید: به امام جواد علیه السلام عرض کردم : هزار حجّ برای ثواب زیارت پدرت می باشد؟!

فرمود: بلی ، هر که پدرم را با معرفت در حقّش زیارت نماید، هزار هزار یعنی یک میلیون حجّ ثواب زیارتش می باشد.

۳ - قال عليه السلام : اءَوْلُ مَا يُحَاسِبُ الْعَبْدُ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ، فَإِنْ صَحَّتْ لَهُ الصَّلَاةُ صَحَّ مَسْاَوَاهَا، وَإِنْ رُدَّتْ رُدَّتْ مَسْاَوَاهَا.

فرمود: اولین عملی که از انسان مورد محاسبه و بررسی قرار می گیرد نماز است ، چنانچه صحیح و مقبول واقع شود، بقیه اعمال و عبادات نیز قبول می گردد وگرنه مردود خواهد شد.

۴- قال عليه السلام : لِلصَّلَاةِ اَرْبَعَةٌ اَلْفُ بَابٍ.

فرمود: نماز دارای چهار هزار جزء و شرط می باشد.

۵ - قال عليه السلام : الصَّلَاةُ قُرْبَانٌ كُلُّ تَقِيٍّ.

فرمود: نماز، هر شخص باتقوا و پرهیزکاری را - به خداوند متعال - نزدیک کننده است .

۶- قال عليه السلام : يُؤْخَذُ الْغُلَامُ بِالصَّلَاةِ وَهُوَ ابْنُ سَبْعِ سِنِينَ.

فرمود: پسران باید در سنین هفت سالگی به نماز وادار شوند.

۷ - قال عليه السلام : فَرَضَ اللَّهُ عَلَى النِّسَاءِ فِي الْوُضُوءِ اَنْ تَبْدَأَ الْمَرْئَةَ بِبَاطِنِ ذِرَاعِهَا وَالرَّجُلَ بِظَاهِرِ الذَّرَاعِ.

فرمود: خداوند در وضو بر زنان لازم دانسته است که از جلوی آرنج دست ، آب بریزند و مردان از پشت آرنج . (این عمل از نظر فتوای مراجع تقلید مستحبّ می باشد).

۸ - قال عليه السلام : رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا عَجَبًا اَمْرًا، قِيلَ: كَيْفَ يُعْجَبُ اَمْرُكُمْ؟ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : يَتَعَلَّمُ عُلُومَنَا وَيُعَلِّمُهَا النَّاسَ.

فرمود: رحمت خدا بر کسی باد که امر ما را زنده نماید، سؤال شد: چگونه ؟ حضرت پاسخ داد: علوم ما را فرا گیرد و به دیگران

۹- قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : لَتَأْمُرَنَّ بِالْمَعْرُوفِ ، وَلَتَنْهَى عَنِ الْمُنْكَرِ ، أَوْ لَيَسْتَعْمِلَنَّ عَلَيْكُمْ شِرَارَكُمْ ، فَيَدْعُو خِيَارَكُمْ فَلَا يُسْتَجَابُ لَهُمْ .

فرمود: باید هر یک از شماها امر به معروف و نهی از منکر نمائید، وگرنه شرورترین افراد بر شما تسلط یافته و آنچه که خوبان شما، دعا و نفرین کنند مستجاب نخواهد شد.

۱۰- قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مَنْ لَمْ يَفِدِرْ عَلَى مَا يُكْفَرُ بِهِ ذُنُوبَهُ ، فَلْيَكْثُرْ مِنَ الصَّلَاةِ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ ، فَإِنَّهَا تَهْدِمُ الذُّنُوبَ هَذَا .

فرمود: کسی که نتوان جبران گناهانش را ندارد، زیاد بر حضرت محمد و اهل بیتش علیهم السلام صلوات و درود فرستد، که همانا گناهانش اگر حق الناس نباشد محو و نابود گردد.

۱۱- قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : الصَّلَاةُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ تَعْدِلُ عِنْدَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ التَّسْبِيحَ وَالتَّهْلِيلَ وَالتَّكْبِيرَ .

فرمود: فرستادن صلوات و تحیت بر حضرت محمد و اهل بیت آن حضرت علیهم السلام در پیشگاه خداوند متعال ، پاداش گفتن ((سبحان الله ، لا اله الا الله ، الله اكبر)) را دارد.

۱۲- قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : لَوْ خَلَّتِ الْأَرْضُ طَرْفَةَ عَيْنٍ مِنْ حُجَّةٍ لَسَاخَتْ بِأَهْلِهَا .

فرمود: چنانچه زمین لحظه ای خالی از حجت خداوند باشد، اهل خود را در خود فرو می برد.

۱۳- قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : عَلَيْكُمْ بِسِلَاحِ الْأَنْبِيَاءِ ، فَقِيلَ لَهُ: وَ مَا سِلَاحُ الْأَنْبِيَاءِ؟ يَا ابْنَ رَسُولِ اللَّهِ ! فَقَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : الدُّعَاءُ .

فرمود: بر شما باد به کارگیری سلاح پیامبران ، به حضرت گفته شد: سلاح پیغمبران علیهم السلام چیست ؟ در جواب فرمود: توجه به خداوند متعال ؛ و دعا کردن و از او کمک خواستن می باشد.

۱۴- قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : صَاحِبُ النِّعْمَةِ يَجِبُ عَلَيْهِ التَّوَسُّعُ عَلَى عِيَالِهِ .

فرمود: هر که به هر مقداری که در توانش می باشد، باید برای اهل منزل خود انفاق و خرج کند.

۱۵- قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : الْمَرَضُ لِلْمُؤْمِنِ تَطْهِيرٌ وَرَحْمَةٌ وَلِلْكَافِرِ تَعْدِيبٌ وَلَعْنَةٌ ، وَإِنَّ الْمَرَضَ لَا يَزَالُ بِالْمُؤْمِنِ حَتَّى لَا يَكُونَ عَلَيْهِ ذَنْبٌ .

فرمود: مریضی ، برای مؤمن سبب رحمت و آمرزش گناهانش می باشد و برای کافر عذاب و لعنت خواهد بود.

سپس افزود: مریضی ، همیشه همراه مؤمن است تا آن که از گناهانش چیزی باقی نماند و پس از مرگ آسوده و راحت باشد.

۱۶- قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِذَا أَكْتَهَلَ الرَّجُلُ فَلَا يَدْعُ إِذْ يَأْكُلُ بِاللَّيْلِ شَيْئًا ، فَإِنَّهُ إِهْدَاءٌ لِنَوْمِهِ ، وَءَطِيبٌ لِلنَّكْهَةِ .

فرمود: وقتی که مرد به مرحله پیری و کهولت سن برسد، حتما هنگام شب قبل از خوابیدن مقداری غذا تناول کند که برای آسودگی خواب مفید است ، همچنین برای هم خوابی و زناشویی سودمند خواهد بود.

۱۷- قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِذَا يُرَادُ مِنَ الْأَمَامِ قِسْطُهُ وَعَدْلُهُ ، إِذَا قَالَ صَدَقَ ، وَإِذَا حَكَمَ عَدَلَ ، وَإِذَا وَعَدَ أَنْجَزَ .

فرمود: همانا از امام و راهنمای جامعه ، مساوات و عدالت خواسته شده است که در سخنان صادق ، در قضاوت ها عادل و نسبت

۱۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : لَا يَجْمَعُ الْمَالُ إِلَّا لِبَخْمَسٍ خِصَالٍ : بِيُخْلِ شَدِيدٍ ، وَءَمَلٍ طَوِيلٍ ، وَ حِرْصٍ غَالِبٍ ، وَ قَطِيعَةٍ الرَّحِيمِ ، وَ إِثَارِ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ .

فرمود: ثروت ، انباشته نمی گردد مگر با یکی از پنج خصلت :

بخیل بودن ، آرزوی طول و دراز داشتن ، حریص بر دنیا بودن ، قطع صله رحم کردن ، آخرت را فدای دنیا کردن .

۱۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : لَوْ أَنَّ النَّاسَ قَصَّرُوا فِي الطَّعَامِ ، لَأَسْتَقَامَتْ أَعْبَادُهُمْ .

فرمود: چنانچه مردم خوراک خویش را کم کنند و پر خوری ننمایند، بدن های آن ها دچار امراض مختلف نمی شود.

۲۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مَنْ خَرَجَ فِي حَاجَةٍ وَ مَسَحَ وَجْهَهُ بِمَاءِ الْوَرْدِ لَمْ يَرْهَقْ وَجْهَهُ قَتْرٌ وَلَا ذَلَّةٌ .

فرمود: هر کس هنگام خروج از منزل برای حوایج زندگی خود، صورت خویش را با گلاب خوشبو و معطر نماید، دچار ذلت و خواری نخواهد شد.

۲۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِنْ فِي الْهِنْدِ بَاءٍ شِفَاءٌ مِنْ أَعْلَفِ دَاءٍ ، مَا مِنْ دَاءٍ فِي جَوْفِ الْإِنْسَانِ إِلَّا لَقَمَعَهُ الْهِنْدِ بَاءٌ .

فرمود: گیاه کاسنی شفای هزار نوع درد و مرض است ، کاسنی هر نوع مرضی را در درون انسان ریشه کن می نماید.

۲۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : السَّخِيُّ يَأْكُلُ طَعَامَ النَّاسِ لِيَأْكُلُوا مِنْ طَعَامِهِ ، وَالْبَخِيلُ لَا يَأْكُلُ طَعَامَ النَّاسِ لِكَيْلَا يَأْكُلُوا مِنْ طَعَامِهِ .

فرمود: افراد سخاوتمند از خوراک دیگران استفاده می کنند تا دیگران هم از امکانات ایشان بهره گیرند و استفاده کنند؛ ولیکن افراد بخیل از غذای دیگران نمی خورند تا آن ها هم از غذای ایشان نخورند.

۲۳ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : شِيعَتُنَا الْمُسْلِمُونَ لَا مَرِنَا ، أَلَّا خِذُونَ بِقَوْلِنَا ، الْمُخَالِفُونَ لِأَعْدَائِنَا ، فَمَنْ لَمْ يَكُنْ كَذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَّا .

فرمود: شیعیان ما کسانی هستند که تسلیم امر و نهی ما باشند، گفتار ما را سرلوحه زندگی در عمل و گفتار خود قرار دهند، مخالف دشمنان ما باشند و هر که چنین نباشد از ما نیست .

۲۴ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ مَنْ تَذَكَّرَ مَصَابِنَا ، فَبِكِي وَءَبْكِي لَمْ تَبْكِي عَيْنُهُ يَوْمَ تَبْكِي الْعِيُونَ ، وَ مَنْ جَلَسَ مَجْلِسًا يُحْيِي فِيهِ أَمْرُنَا لَمْ يَمُتْ قَلْبُهُ يَوْمَ تَمُوتُ الْقُلُوبُ .

فرمود: هر که مصائب ما اهل بیت عصمت و طهارت را یادآور شود و گریه کند یا دیگری را بگریاند، روزی که همه گریان باشند او نخواهد گریست ، و هر که در مجلسی بنشیند که علوم و فضائل ما گفته شود همیشه زنده دل خواهد بود.

۲۵ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : الْمُسْتَتِرُ بِالْحَسَنَةِ يَغْدِلُ سَبْعِينَ حَسَنَةً ، وَالْمُذْبِعُ بِالسَّيِّئَةِ مَخْذُولٌ ، وَالْمُسْتَتِرُ بِالسَّيِّئَةِ مَغْفُورٌ لَهُ .

فرمود: انجام دادن حسنه و کار نیک به صورت مخفی ، معادل هفتاد حسنه است ؛ و آشکار ساختن گناه و خطا موجب خواری و پستی می گردد و پوشاندن و آشکار نکردن خطا و گناه موجب آمرزش آن خواهد بود.

از امام رضا علیه السلام سؤال شد که عقل و هوشیاری چگونه است ؟

حضرت در جواب فرمود: تحمل مشکلات و ناملایمات ، زیرک بودن و حرکات دشمن را زیر نظر داشتن ، مدارا کردن با دوستان می باشد - که اختلاف نظرها سبب فتنه و آشوب نشود - .

۲۷ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مَا بَعَثَ اللَّهُ نَبِيًّا إِلَّا لَّا يَتَّخِرُ الْخَمْرَ ، وَءَانَ يُقَرِّبَ بَاءَنَّ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ .

فرمود: خداوند هیچ پیغمبری را نفرستاده مگر آن که در شریعت او شراب و مُسکرات حرام بوده است ، همچنین هر یک از پیامبران معتقد بودند که خداوند هر آنچه را اراده کند انجام می دهد.

۲۸ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : لَّا تَتْرُكُوا الطَّيِّبَ فِي كُلِّ يَوْمٍ ، فَإِنْ لَمْ تَقْدِرُوا فَيَوْمٌ وَ يَوْمٌ ، فَإِنْ لَمْ تَقْدِرُوا فَيَوْمٌ .

فرمود: سعی نمائید هر روز، از عطر استفاده نمائید و اگر نتوانستید یک روز در میان ، و اگر نتوانستید پس هر جمعه خود را معطر و خوشبو گردانید (با رعایت شرائط زمان و مکان) .

۲۹ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِذَا كَذَبَ الْوَلَاءُ حُبْسَ الْمَطْرُ ، وَإِذَا جَارَ السُّلْطَانُ هَانَتِ الدَّوْلَةُ ، وَإِذَا حُبِسَتِ الزَّكَاةُ مَاتَتِ الْمَوَاشِي .

فرمود: هرگاه والیان و مسئولان حکومت دروغ گویند باران نمی بارد، و اگر رئیس حکومت ، ظلم و ستم نماید پایه های حکومتش سست و ضعیف می گردد؛ و چنانچه مردم زکات و خمس مالشان را نپردازند چهارپایان می میرند.

۳۰ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : الْمَلَائِكَةُ تَقْسِمُ أَرْزَاقَ بَنِي آدَمَ مَا بَيْنَ طُلُوعِ الْفَجْرِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ ، فَمَنْ نَامَ فِيمَا بَيْنَهُمَا نَامَ عَنْ رِزْقِهِ .

فرمود: ما بین طلوع سپیده صبح تا طلوع خورشید ملائکه الهی ارزاق انسان ها را سهمیه بندی می نمایند، هرکس در این زمان بخوابد غافل و محروم خواهد شد.

۳۱ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مَنْ فَرَّجَ عَنْ مُؤْمِنٍ فَرَّجَ اللَّهُ قَلْبَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ .

فرمود: هرکس مشکلی از مؤمنی را بر طرف نماید و او را خوشحال سازد، خداوند او را در روز قیامت خوشحال و راضی می گرداند.

۳۲ قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِذَا تَلَعَرِفَ الرَّجُلَ إِذَا رَأَى نَاهُ بِحَقِيقَةِ الْإِيمَانِ وَ بِحَقِيقَةِ النِّفَاقِ .

فرمود: همانا ما اهل بیت عصمت و طهارت چنانچه شخصی را بنگریم ، ایمان و اعتقاد او را می شناسیم که اعتقادات درونی و افکار او چگونه است .

۳۳ | لَا آءَنْ يَكُونُ فِيهِ ثَلَاثُ خِصَالٍ: سُنَّةٌ مِّنَ اللَّهِ وَ سُنَّةٌ مِّنْ نَّبِيِّهِ وَ سُنَّةٌ مِّنْ وَلِيِّهِ، أَمَّا السُّنَّةُ مِّنَ اللَّهِ فَكَيْتْمَانُ السِّرِّ، أَمَّا السُّنَّةُ مِّنْ نَّبِيِّهِ

مُدَارَاهُ النَّاسِ، أَمَّا السُّنَّةُ مِّنْ وَلِيِّهِ فَالصَّبْرُ عَلَى النَّائِبَةِ.

فرمود: مؤ من ، حقیقت ایمان را درک نمی کند مگر آن که ۳ خصلت را دارا باشد:

خصلتی از خداوند، که کتمان اسرار افراد باشد، خصلتی از پیغمبر اسلام صلی الله علیه و آله که مدارا کردن با مردم باشد، خصلتی از ولی خدا که صبر و شکیبائی در مقابل شدائد و سختی ها را داشته باشد.

۳۴ | قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِنْ الصَّمْتِ بَابٌ مِّنْ أَبْوَابِ الْحِكْمَةِ، يَكْسِبُ الْمَحَبَّةَ، إِنَّهُ دَلِيلٌ عَلَى كُلِّ خَيْرٍ.

فرمود: همانا سکوت و خاموشی راهی از راه های حکمت است ، سکوت موجب محبت و علاقه می گردد، سکوت راهنمایی برای کسب خیرات می باشد.

۳۵ | قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مِّنَ السُّنَّةِ التَّزْوِيجُ بِاللَّيْلِ، لِإِنَّ اللَّهَ جَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا، وَالنِّسَاءُ إِتْمَاهُنَّ سَكَنٌ.

فرمود: بهترین وقت برای تزویج و زناشویی شب است که خداوند متعال شب را وسیله آرامش و سکون قرار داده ، همچنین زنان آرام بخش و تسکین دهنده می باشند.

۳۶ | قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : مَا مِنْ عَبْدٍ زَارَ قَبْرَ مُؤْمِنٍ، فَقَرَأَ عَلَيْهِ ((إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ)) سَبْعَ مَرَّاتٍ، إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ وَلِصَاحِبِ الْقَبْرِ.

فرمود: هر بنده ای از بندگان خداوند بر قبر مؤ منی جهت زیارت حضور یابد و هفت مرتبه سوره مبارکه إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ را بخواند، خداوند متعال گناهان او و صاحب قبر را مورد بخشش و آمرزش قرار می دهد.

۳۷ | قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : الْأَخُ الْأَكْبَرُ بِمَنْزِلَةِ الْأَبِ.

فرمود: برادر بزرگ جانشین و جایگزین پدر خواهد بود.

۳۸ | قَالَ عَلَيْهِ السَّلَامُ : إِنَّمَا تَغَضِبُ لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، فَلَا تَغْضَبْ لَهُ بِأَكْثَرِ مِمَّا غَضِبَ عَلَى نَفْسِهِ.

فرمود: چنانچه در موردی خواستی غضب کنی و برای خدا بر خورد نمائی ، پس متوجه باش که غضب و خشم خود را در جهت و محدوده رضایت و خوشنودی خداوند، اعمال کن .

۳۹ | خَيْرُ الْأَعْمَالِ الْحَرْتُ، تَزْرَعُهُ قِيَاءُ كُلِّ مِنْهُ الْبُرِّ وَالْفَاجِرِ، أَمَّا الْبُرُّ فَمَا آءَكَلَ مِنْ شَيْءٍ إِسْتَعْفَرَ لَكَ، وَ أَمَّا الْفَاجِرُ فَمَا آءَكَلَ مِنْهُ

مِنْ شَيْءٍ إِسْتَعْفَرَ لَكَ، وَ يَأْكُلُ مِنْهُ الْبُهَائِمُ وَالطَّيْرُ.

فرمود: بهترین کارها، شغل کشاورزی است ، چون که در نتیجه کشت و تلاش ، همه انسان های خوب و بد از آن استفاده می کنند.

اما استفاده خوبان سبب آمرزش گناهان می باشد، ولی استفاده افراد فاسد و فاسق موجب لعن ایشان خواهد شد، همچنین تمام

۴۰ قال عليه السلام : مَنْ تَرَكَ السَّعْيَ فِي حَوَائِجِ يَوْمِ عَاشُورَاءَ، قَضَى اللَّهُ لَهُ حَوَائِجَ الدُّنْيَا وَالأُخْرَةِ، وَفَرَّتْ بِنَا فِي الْجَنَانِ عَيْنُهُ.

فرمود: هرکس روز عاشورای امام حسین علیه السلام ، دنبال کسب و کار نرود (و مشغول عزاداری و حزن و اندوه گردد)،

خداوند متعال خواسته ها و حوائج دنیا و آخرت او را برآورده می نماید؛ و در بهشت چشمش به دیدار ما - اهل بیت عصمت

و طهارت علیهم السلام - روشن می گردد.